

Szlaki nadziei. Odyseja wolności

<https://szlakinadziei.ipn.gov.pl/sn/aktualnosci/126394,Prezentacja-wystawy-Szlaki-Nadziei-Odyseja-Wolnosc-w-Bari-oraz-upamietnienie-po.html>
09.07.2026, 07:37

Prezentacja wystawy „Szlaki Nadziei. Odyseja Wolności” w Bari oraz upamiętnienie polskich żołnierzy w Casamassima

6 listopada 2025 r. w Biblioteca Ricchetti w Bari otwarta została wystawa „Szlaki Nadziei. Odyseja Wolności”. Przygotowana przez Instytut Pamięci Narodowej w ramach międzynarodowego projektu edukacyjno-memoratywnego ekspozycja ma na celu upamiętnienie wysiłku Polskich Sił Zbrojnych podczas II wojny światowej oraz przedstawienie losów ludności cywilnej ewakuowanej z ZSRS wraz z armią gen. Andersa.

Po otwarciu wystawy odbyła się debata z udziałem Katarzyny Forst (Uniwersytet Śląski), dr Mateusza Marka (Instytut Pamięci Narodowej), prof. Vito Antonio Leuzzi (Instytut Badań nad Antyfaszysmem i Współczesną Historią Włoch w Apulii), Marcina Mastalerza, autora książki „Miasto 44”, oraz dr Anety Banasik (Włosko-Polskie Stowarzyszenie w Apulii). Dyskusja dotyczyła m.in. działań polskiego 2. Korpusu w trakcie kampanii włoskiej oraz miejsc pamięci związanych ze szlakiem bojowym wojsk generała Andersa we Włoszech.

Następnego dnia delegacja Instytutu odwiedziła Polski Cmentarz Wojskowy w Casamassima, gdzie złożono kwiaty pod ołtarzem z medalionem przedstawiającym Matkę Bożą Ostrobramską oraz tablicą z napisem: NE VI IUS OPPRIMATUR FORTITER ET NOBILITER CECIDERUNT (Nie siłą prawa złamani, mężnie i szlachetnie zginęli). Jak na każdym polskim cmentarzu wojennym we Włoszech, wśród dominujących grobów katolików znajdujemy pochówki żołnierzy prawosławnych, wyznania mojżeszowego oraz muzułmanów.

Liczba spoczywających na nim żołnierzy polskich waha się zależnie od źródła od 427 do 431. Są to polegli w walkach na linii Gustawa nad rzeką Sangro, zmarli w szpitalu wojskowym w Casamassima i innych szpitalach Bari i Neapolu, lotnicy 1586. Eskadry do Zadań Specjalnych z Brindisi oraz żołnierze zmarli

w tym rejonie po zakończeniu walk we Włoszech.

Przygotowując zaplecze dla zbliżającej się bitwy o Monte Cassino dowództwo 2 Korpusu Polskiego utworzyło w Casamassima bazę szpitalną, która miała przyjmować ciężkie i skomplikowane przypadki. Był to największy szpital wojskowy na południu Włoch, mieszczący 1200 łóżek. W szczytowym natężeniu walk miesięcznie przyjmowano do 2 tysięcy rannych i chorych żołnierzy.

Prezentacja wystawy „Szlaki Nadziei, Odyseja Wolności” w Bari oraz upamiętnienie polskich żołnierzy w Casamassima - 6 listopada 2025. Fot. dr Mateusz Marek (IPN)

Prezentacja wystawy „Szlaki Nadziei, Odyseja Wolności” w Bari oraz upamiętnienie polskich żołnierzy w Casamassima - 6 listopada 2025. Fot. Piotr Pastuszak

Prezentacja wystawy „Szlaki Nadziei, Odyseja Wolności” w Bari oraz upamiętnienie polskich żołnierzy w Casamassima - 6 listopada 2025. Fot.2. dr Mateusz Marek

Prezentacja wystawy „Szlaki Nadziei, Odyseja Wolności” w Bari oraz upamiętnienie polskich żołnierzy w Casamassima - 6 listopada 2025. Fot.2. Piotr Pastuszak

Prezentacja wystawy „Szlaki Nadziei, Odyseja Wolności” w Bari oraz upamiętnienie polskich żołnierzy w Casamassima - 6 listopada 2025. Fot.3. dr Mateusz Marek

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

Prezentacja wystawy „Szlaki Nadziei, Odyseja Wolności” w Bari oraz upamiętnienie polskich żołnierzy w Casamassima - 6 listopada 2025. Fot.3. dr Mateusz Marek